

İLKÖĞRETİM TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

THE EVALUATION OF ELEMENTARY TURKISH LESSON'S CURRICULUM

Dr. Cevdet EPÇAÇAN*

Dr. Melih ERZEN**

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim Türkçe dersi öğretim programını, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirmektir. Bu doğrultuda, “Öğretmenlerin İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusunun yanıtına ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırma için betimleme yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak iki bölümden oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Anket formunun ilk bölümünde öğretmenlerin bazı kişisel bilgileri, okuttukları sınıf ve çalıştıkları okul ile ilgili sorular, ikinci bölümünde de araştırmacılar tarafından hazırlanan 50 maddeden oluşan Likert tipinde beş dereceli bir ölçme aracı kullanılmıştır. Ölçekte yer alan ve “Hiç Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Tamamen Katılıyorum” şeklinde derecelendirilen maddeler sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde puanlandırılmıştır. Çalışmanın evrenini, 2007-2008 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ankara – Çankaya ilçesi ve Siirt merkez ilköğretim okullarında görev yapan ve aktif olarak sınıf okutan birinci kademe öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemde ise bu okullarda görev yapan öğretmenlerden rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen öğretmenler yer almaktadır. Uygulama için ulaşılan öğretmenlerden anket maddelerini eksik dolduranlar veya anket maddelerini gerekli hassasiyeti göstermeden yanıtlayanlar ayıklandıktan sonra kalan 411’inden alınan veriler toplanmıştır. Toplanan veriler üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında anketin cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0,89 olarak bulunmuştur. Bilgisayar ortamında SPSS 13.0 programı ile çözümlenen verilerin analizinde, betimsel istatistikler, ortalama, standart sapma, ilişkisiz gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi, çoklu karşılaştırma yöntemlerinden Post-Hoc LSD testi kullanılmıştır, anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Analizlerle, sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi öğretim programının

-
- * Siirt Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Araştırma Görevlisi.
 - ** Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni.

yeterliliği konusunda “kararsızım” düzeyinde kaldıkları saptanmıştır.

Anahtar Kavramlar: Yapılandırmacılık, Öğretim Programı, Türkçe Dersi Öğretim Programı.

Abstract

The purpose of this research is to evaluate Turkish Lesson's Curriculum according to teachers' opinions. For this reason, it is tried to find answer to the question of “What are the opinions of teachers about Elementary Turkish Lesson's Curriculum”. For the research description method has been chosen. In the research, a questionnaire consisting of two parts has been used as data gathering tool. In the first part of the questionnaire there are questions about teachers' personal information, the classes they teach and the schools they work. Moreover in the second part of the questionnaire a measuring tool prepared by the researchers has been used. This measuring tool (scale) consists of 50 items and it is a likert type with degree of five. In the scale the items ranked as “I never agree”, “I do not agree”, “I am not sure”, “I agree”. “I completely agree” have been graded as 1, 2, 3, 4, 5 respectively. The study consists of first level teachers working and actively teaching classes in Çankaya and Siirt in 2007-2008 spring term. In the sampling, the teachers working in these schools have been chosen with random sampling technique. After eliminating the teachers those did not complete the questionnaire and those did not answer the questions sensitively, the data from the remaining 411 teachers has been gathered and used. In the reliability study of the gathered data, the questionnaire' cronbach-alpha reliability constant has been found as 0.89. In the analysis of the gathered data by using SPSS 13.0 computer program; descriptive statistics, average, standard deviation, unrelated groups t-test, one-way variance analyze and from multiple comparison methods Post-Hoc LSD test have been used. The meaningfulness level has been taken as 0.05. With analyzes, it is determined that the class teachers are “undecided” about the sufficiency of the Turkish Lesson's Curriculum.

Keywords: Constructivism, Curriculum, Turkish Lesson Curriculum

Giriş

Günümüzde bilgi yoluyla aydınlanma ihtiyacı, ulusları çağdaş öğrenme kuramlarını esas alan öğretim programlarını yapılandırmaya yöneltmiştir. Öğretim programları, eğitimin genel amaçlarında tanımlanmış olan insan tipini yetiştirmeyi amaçlayan kuramsal ve uygulamalı yapılar olarak tanımlanabilir. Öğretim programlarının kuramsal ve uygulamalı alt yapısı, öğrenme kuram ve yaklaşımları ölçüt alınarak hazırlanmaktadır. Özellikle son yıllarda birçok ülkede yapılandırmacı öğrenme kuramıyla öğretim programlarının alt yapısı

oluşturulmaya çalışılmaktadırlar. Ülkemizde de uzun yıllardır öğretim programlarında yaşanmakta olan sorunları ortadan kaldırmayı, çağdaş, bilimsel, eleştirel, yaratıcı düşünen, sorunlara çözüm üretebilen, öz güveni yüksek bireyler yetiştirmeyi hedefleyen ve yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını temel ölçüt alan yeni öğretim programlarının hazırlanması çalışmaları 2004 yılından buyana başlamış bulunmaktadır. Yapılandırmacılık; bilgi, bilginin doğası, nasıl bildiğimiz, bilginin yapılandırılması sürecinin nasıl bir süreç olduğu, bu sürecin nelerden etkilendiği gibi konularla ilgilenmekte ve ilkeleri eğitimsel uygulamalara temel oluşturmaktadır (Açıkgöz, 2003: 60).

Yapılandırmacılık, öğretimle ilgili bir kuram değil; bilgi ve öğrenme ile ilgili bir kuramdır ve bu kuram, bilgiyi temelden kurmaya dayanır. Başlangıçta öğrenenlerin bilgiyi nasıl öğrendiklerine ilişkin bir kuram olarak gelişmiş ve zaman içinde öğrenenlerin bilgiyi nasıl yapılandırdıklarına ilişkin bir yaklaşım halini almıştır (Demirel, 2005: 233).

Yapılandırmacılığın temel varsayımları üç temel ilke olarak toplanmaktadır:

1- Bilgi çevreden pasif bir biçimde alınmaz, algılayan birey tarafından etkin olarak yapılandırılır.

2- Bilgiye ulaşmak bireyin yaşamını düzenleyen bir uyum sürecidir, bilen kişi zihni dışında var olan bağımsız bir dünyayı keşfetmez.

3- Bilgi bireysel ve toplumsal olarak yapılandırılır.

Yapılandırmacı felsefenin öğrenmeye getirdiği yeni bakış, davranışçı kuram etkisindeki eğitim programlarının değişikliğe uğramasına yol açmıştır. Yapılandırmacı yaklaşımla birlikte, eğitim öğretim programının merkezinde öğrenen yer almaya, öğrenme hedefleri sürece dayalı ve üst düzey öğrenmeye yönelik olmaya başlamıştır. Öğrenme içerikleri öğrencilerin ilgilerine göre ve gerçek yaşamla bağlantılı olarak yeniden düzenlenmiş, değerlendirme etkinlikleri öğrenenle birlikte planlanmış ve uygulanmıştır (Koç, 2002: 9). Yapılandırmacılık, bir öğretim modelinden çok, bir öğrenme yaklaşımı ve felsefesidir. Türkçe öğretim programında, bu felsefi kuramın ilke ve özelliklerinden yararlanılarak öğretim süreçlerinin düzenlenmesi, geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Türkçe (1-5) Öğretim Programı'nda yapılandırıcı yaklaşım merkeze alınmakla birlikte, çoklu zekâ ve öğrenci merkezli öğrenme gibi çeşitli eğitim yaklaşımlarından da yararlanılmıştır (MEB, 2005: 14).

Yapılandırıcı yaklaşıma göre hazırlanan Türkçe Öğretim Programı; öğrenme, öğrenme-öğretme süreci ve öğretmenin rolünde önemli değişiklikler getirmeyi hedeflemektedir. Buna göre öğrenme; öğrencinin bilgiyi zihninde yapılandırarak yeni bilgiler üretmesi temeline dayalıdır. Bu nedenle öğretimden çok öğrenme üzerinde durulmaktadır. Yapılandırıcı yaklaşıma göre Türkçe öğretiminde öğrenme alanları bütün olarak ele alınmalıdır. (MEB, 2005: 157). Bu yaklaşımda, öğrencinin öğrendiği her bilgi bir sonraki bilginin alt yapısını

oluşturur. Yeni bilgiler önceden yapılandırılmış bilgiler üzerine oturtulur; ikisi arasında anlamlı bağlar kurulur ve bütünleştirilir. Bu işlem bilginin biriktirilmesi ya da üst üste konulması demek değil, bilgi üzerinde düşünülmesi, bilginin anlamlandırılması, analiz edilmesi ve ön bilgilerle yeniden sentezlenmesidir (MEB, 2005: 158).

Türkçe öğretim programı öğrenci merkezli bir öğrenme anlayışıyla hazırlanmış olduğundan, yapılan etkinliklerde öğrencilerin öğretmen rehberliğinde aktif olarak derse katılmalarını, öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin dahi derse katılmalarını sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Nitekim Collins'in (2005: 224), yapmış olduğu bir araştırmasında katılımcılar, Türkçe dersi öğretim programının güçlü yanlarından biri olarak, farklı yetenek ve kapasitedeki öğrencilere derste aktif olma olanağını sağlamanın olduğunu belirtmişlerdir.

Türkçe öğretim programı, öğretmenleri geleneksel öğretimden farklı olarak, yeni roller ve görevlerle karşı karşıya getirmektedir. Türkçe öğretim programında öğretmenden, öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alarak programı öğrencileri için uyumlu hale getirmesi beklenmektedir. Türkçe öğretim programının, geleneksel öğretim yöntemlerini esas alan eski Türkçe programından farklı biçimde uygulanabilmesi için öğretmenler, öğrenme psikolojisi, öğrencilerin bireysel özellikleri, yapılandırmacı öğrenme kuramının genel yapısı, özellikleri ve uygulanabilirliği hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim programı hakkında ne düzeyde bilgiye sahip olduklarını ve programın yeterliliği konusundaki görüşlerini betimlemektir.

Yöntem

Bu araştırma, cinsiyet, kıdem, okutulan sınıf düzeyi, Türkçe dersi öğretim programının yeterliliği, okulun bulunduğu sosyo-ekonomik düzey gibi çeşitli değişkenlere göre Türkçe dersi öğretim programını değerlendirmek için yapılmıştır. Bu doğrultuda, "Öğretmenlerin İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı hakkındaki görüşleri nelerdir?" sorusunun yanıtına ulaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırma için betimleme yöntemi tercih edilmiştir. Bunun için anket veri toplama aracından yararlanılmıştır. Çalışmada **veri toplama aracı** olarak iki bölümden oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Ölçme aracı açık uçlu 12 soruya dayanan görüşme formundan betimsel analiz yoluyla elde edilen veriler, İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı Kılavuzu ve konuya ilişkin kuramsal kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Anket formunun ilk bölümünde öğretmenlerin bazı kişisel bilgileri, okuttıkları sınıf ve çalıştıkları okul ile ilgili sorular, ikinci bölümünde de araştırmacılar tarafından hazırlanan 50 maddeden oluşan Likert tipinde beş dereceli bir ölçme aracı kullanılmıştır. Ölçekte yer alan "Hiç Katılmıyorum", "Katılmıyorum", "Kararsızım", "Katılıyorum", "Tamamen Katılıyorum" şeklinde derecelendirilen maddeler sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde

puanlandırılmıştır. Ayrıca her bir madde için elde edilen aritmetik ortalama, öğretmenlerin maddeye katılma düzeyi olarak aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir.

- 1.00- 1.80: Hiç Katılmıyorum,
 1.81- 2.60: Katılmıyorum
 2.61- 3.40: Kararsızım
 3.41- 4.20: Katılıyorum
 4.21- 5.00: Tamamen Katılıyorum

Çalışmanın evrenini, 2007-2008 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ankara – Çankaya ilçesi ve Siirt merkez ilköğretim okullarında görev yapan ve aktif olarak sınıf okutan birinci kademe öğretmenleri oluşturmaktadır. Örnekleme ise bu okullarda görev yapan öğretmenlerden rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen öğretmenler yer almaktadır. Uygulama için ulaşılan öğretmenlerden anket maddelerini eksik dolduranlar veya anket maddelerini gerekli hassasiyeti göstermeden yanıtlayanlar ayıklandıktan sonra kalan 411'inden alınan veriler toplanmıştır. Toplanan veriler üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında anketin cronbach alpha güvenilirlik katsayısı ,89 olarak bulunmuştur. Bilgisayar ortamında SPSS 13.0 programı ile çözümlenen verilerin analizinde, ortalama, standart sapma, ilişkisiz gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi, çoklu karşılaştırma yöntemlerinden Post-Hoc LSD testi kullanılmıştır, anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Tablo 1.

	MADDELER	X	Ss	Karşıladığı Değer
1	Türkçe öğretim programının uygulanmasında program geliştirme uzmanlarının rehberliğine ihtiyaç duyulmaktadır.	3,57	1,10	KTLYRM
2	Türkçe öğretim programını uygulayabilmek, yeterli hizmet içi eğitim kursu almayı gerektirir.	3,55	1,04	KTLYRM
3	Türkçe öğretim programını uygulamak için okulun ve sınıfın fiziki konumu yeterlidir.	3,32	1,19	KRRSZM
4	Türkçe öğretim programının dayandığı öğrenme yaklaşımını anlamakta güçlük çekilir.	2,82	,92	KRRSZM
5	Türkçe öğretim programına uygun olarak etkinlik düzenlemede uygulamada zorluk çekilmektedir.	2,84	1,09	KRRSZM
6	Türkçe öğretim programı için materyal oluşturmada zorluk çekilmektedir.	2,64	1,01	KRRSZM
7	Türkçe öğretim programı öğrencilerin yaparak	3,27	,97	KRRSZM

	yaşayarak öğrenmesini yeterlilikle sağlamaktadır.			
8	Türkçe öğretim programı için hazırlanmış olan öğretim programı kılavuzu yeterli değildir.	2,93	1,14	KRRSZM
9	Türkçe öğretim programı öğrenciler için uygun öğrenme ortamlarını önerir.	3,39	,93	KRRSZM
10	Türkçe öğretim programında gereksiz konular bulunmaktadır.	3,25	1,17	KRRSZM
11	Türkçe öğretim programına uygun olarak etkinlikleri yıl içinde yetiştirmekte zorlanılmaktadır.	2,91	1,24	KRRSZM
12	Türkçe öğretim programının sosyal hayatta uygulama alanı kısıtlıdır.	2,90	1,07	KRRSZM
13	Türkçe öğretim programı öğrencilere işbirliği içinde çalışma becerileri kazandırmaktadır.	3,42	,92	KTLYRM
14	Türkçe öğretim programında sosyal hayatla ilgili konular yeterli değil.	3,41	1,04	KTLYRM
15	Türkçe öğretim programı öğrencileri bir üst öğretime hazırlayıcı niteliktedir.	3,12	,94	KRRSZM
16	Türkçe öğretim programını uygulamada yeterince etkinlik yapılabilmektedir.	3,09	1,02	KRRSZM
17	Türkçe öğretim programının öğretim etkinlikleri düzenli planlanmıştır.	3,19	,96	KRRSZM
18	Türkçe öğretim programında konular ön koşul öğrenmeler ölçüt alınarak hazırlanmıştır.	3,18	,93	KRRSZM
19	Türkçe öğretim programında ölçme ve değerlendirme etkinlikleri yeterlilikle yapılabilmektedir.	2,52	1,02	KTLMYRM
20	Türkçe öğretim programıyla dersler öğrenci merkezli işlenebilmektedir.	3,46	,94	KTLYRM
21	Türkçe öğretim programı öğrencileri düşünmeye, sebep sonuç ilişkisi kurmaya teşvik eder.	3,46	,84	KTLYRM
22	Türkçe öğretim programını uygularken sınıf kontrolü daha zordur.	2,85	1,09	KRRSZM
23	Türkçe öğretim programını uygulayabilmek için veli desteği şarttır.	3,46	1,13	
24	Programda önerilen temalarla, öğrencilerin ulusal ve evrensel değerlere karşı duyarlılık duygusu geliştirilebilmektedir.	3,42	1,06	KTLYRM
25	Türkçe öğretim programının uygulanması için hazırlanan ders kitapları yeterlidir.	2,50	1,06	KTLMYRM
26	Türkçe öğretim programının uygulanması için hazırlanan öğretmen kılavuz kitapları yeterlidir.	3,09	1,10	KRRSZM
27	Türkçe öğretim programında önerilen kazanımlar Türkçe dersiyle kazandırılmak istenen beceriler açısından yeterlidir.	3,02	,94	KRRSZM
28	Türkçe öğretim programı öğrencileri etkin öğrenen getirmektedir.	3,53	1,69	KTLYRM
29	Türkçe öğretim programında etkinlikler diğer derslerle ilişkilendirilmiştir.	3,47	,87	KTLYRM

30	Türkçe öğretim programındaki etkinlikler güncel yaşamla ilişkilendirilmiştir.	3,50	,83	KTLYRM
31	Türkçe öğretim programındaki etkinlikler öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.	3,36	,93	KRRSZM
32	Türkçe öğretim programı için önerilmiş olan öğretim yöntem ve teknikleri öğrenci seviyesine uygundur.	3,36	,99	KRRSZM
33	Kazanımlar, önerilmiş olan etkinliklerle öğrencilere yeterlilikle kazandırılabilir.	3,42	,86	KTLYRM
34	Türkçe öğretim programı öğrencilerin derse daha fazla katılmalarına katkı sağlamaktadır.	3,50	,92	KTLYRM
35	Türkçe öğretim programı tüm sosyo-ekonomik koşullarda rahatlıkla uygulanabilir.	2,42	1,05	KTLMYRM
36	Türkçe öğretim programını uygulamada öğretim materyalleri yeterlidir.	2,95	1,07	KRRSZM
37	Türkçe öğretim programı öğretmenin daha fazla ön hazırlık yapmasını gerektirmektedir.	3,64	,99	KTLYRM
38	Türkçe öğretim programına yönelik yapılan hizmet içi eğitim seminerleri öğretmenlere katkı sağlamaktadır.	3,35	1,09	KRRSZM
39	Türkçe öğretim programı öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmektedir.	3,31	,90	KRRSZM
40	Türkçe öğretim programı öğrencilerin akıl yürütme becerilerini geliştirmektedir.	3,41	,90	KTLYRM
41	Türkçe öğretim programı öğrencilerin derse olan ilgilerinin artmasına katkı sağlamaktadır.	3,46	,87	KTLYRM
42	Türkçe öğretim programı öğrencilerin iletişim kurabilme becerilerini geliştirir.	3,53	,84	KTLYRM
43	Türkçe öğretim programı öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin öz yeterlik algılarını olumlu etkilemektedir.	3,39	,86	KRRSZM
44	Öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini yeterlilikle geliştirmektedir.	3,45	,91	KTLYRM
45	Öğrencilerin araştırma ve girişimcilik becerilerini geliştirmektedir.	3,41	,94	KTLYRM
46	Türkçe öğretim programında öğrenciler arasında bireysel farklılıklar olabileceği gerçeği dikkate alınmıştır.	3,21	1,01	KRRSZM
47	Kazanımlar öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak düzenlenmiştir.	3,24	,94	KRRSZM
48	Türkçe öğretim programı öğrencilerin duyu ve düşüncelerini görseller aracılığıyla aktarma becerilerini geliştirmektedir.	3,49	,91	KTLYRM
49	Türkçe öğretim programında öğrenme alanları birbirini bütünleyecek biçimde ilişkilendirilmiştir.	3,35	,93	KRRSZM
50	Türkçe öğretim programı öğrencilerin öykü, roman, şiir vb. edebi türleri okuma zevklerini geliştirmektedir.	3,31	1,00	KRRSZM

Anket maddelerine bütüncül bir yaklaşımla bakıldığında ilköğretim sınıf

öğretmenlerinin Türkçe dersi öğretim programının etkililiği ve yeterliliği hakkında bir “kararsızlık” içinde oldukları söylenebilir.

Anketteki maddelere katılma oranları ve değerleri dikkate alındığında ilköğretim sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi öğretim programı hakkındaki düşünceleri üç bölümde değerlendirilir.

- I. İlköğretim sınıf öğretmenlerine göre Türkçe dersi öğretim programının olumlu yönleri
- II. İlköğretim sınıf öğretmenlerine göre Türkçe dersi öğretim programının olumsuz yönleri
- III. İlköğretim sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi öğretim programının yeterliliğine ilişkin şüpheleri (kararsızlıkları)

I. İlköğretim Sınıf Öğretmenlerine Göre Türkçe Dersi Öğretim Programının Olumsuz Yönleri

1. Türkçe dersi öğretim programının uygulanması için okulların fiziksel koşulları uygun değildir.
2. Türkçe öğretim programına uygun öğretim materyallerini oluşturmada zorluk çekilmektedir.
3. Türkçe öğretim programına uygun olarak etkinliklerin yıl içinde yetiştirilmesinde zorluk yaşanmaktadır.
4. Türkçe öğretim programında sosyal hayatla ilgili konular yeterli değildir.
5. Hazırlanan Türkçe ders kitapları yeterli değildir.
6. Türkçe öğretim programında ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde zorluklar yaşanmaktadır.

II. İlköğretim Sınıf Öğretmenlerine Göre Türkçe Dersi Öğretim Programının Olumlu Yönleri

1. Türkçe dersi öğretim programı öğrenciler için uygun öğrenme ortamları önermektedir.
2. Türkçe dersi öğretim programı öğrencilere işbirliği içinde çalışma becerileri kazandırmaktadır.
3. Türkçe dersi öğretim programıyla dersler öğrenci merkezli işlenebilmektedir.
4. Türkçe dersi öğretim programı öğrencileri etkin öğrenen yapmaktadır.
5. Türkçe dersi öğretim programı öğrencileri sebep – sonuç ilişkisini kurmaya teşvik etmektedir.
6. Programda önerilmiş olan temalar öğrencilerin ulusal ve evrensel değerlere karşı duyarlı olmalarına katkı sağlamaktadır.
7. Türkçe dersi öğretim programında diğer derslerle ilişkilendirmeler yeterince yapılmıştır.
8. Türkçe dersi öğretim programındaki etkinlikler güncel yaşamla yeterince ilişkilendirilmiştir.

9. Türkçe dersi öğretim programı öğrencilerin akıl yürütme becerilerini geliştirmektedir.
10. Türkçe öğretim programı öğrencilerin derse olan ilgilerinin artmasına katkı sağlamaktadır.
11. Türkçe dersi öğretim programı öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmektedir.
12. Türkçe dersi öğretim programı öğrencilerin araştırma ve girişimcilik becerilerini geliştirmektedir.
13. Türkçe dersi öğretim programı öğrencilerin görsel okuma ve sunu becerilerini geliştirmektedir.

III. İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Öğretim Programının Yeterliliğine İlişkin Şüpheleri (Kararsızlıkları)

1. Türkçe dersi öğretim programı kılavuzunun yeterliliği
2. Türkçe dersi öğretim programında önerilmiş olan konuların gerekliliği veya yeterliliği
3. Önerilmiş olan öğretim yöntem ve tekniklerin öğrenci seviyesine uygunluğu
4. Türkçe dersi öğretim programına ilişkin hizmet içi eğitim seminerlerinin etkililiği ve katkıları
5. Türkçe dersi öğretim programının öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin öz yeterlik algılarını olumlu yönde etkilemesi
6. Önerilen kazanımların yeterliliği ve öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygunluğu
7. Türkçe dersi öğretim programının öğrencilerin okuma zevklerinin gelişimine katkı sağlaması.
8. Öğrenme alanlarının bütüncül bir anlayışla birbirleriyle ilişkilendirilmiş olması.

Tablo 2. Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar t Testi Sonucu

Gruplar	N	%	X	Ss	F	t	Sd	p*
Kadın	260	63,3	3,23	,37	2,04	-1,30	409	,19
Erkek	151	36,7	3,28	,44				

Türkçe dersi ilköğretim programın yeterliliğine ilişkin olarak, öğretmenlerin görüşleri arasında cinsiyet bakımından manidar bir farklılık ($p=0.19>0.05$) olmadığı görülmektedir.

Tablo 3. Mezun Olunan Bölüme Göre Bağımsız Gruplar t Testi Sonucu

Gruplar	N	%	X	Ss	F	t	Sd	p*
Sınıf Öğrt.	297	72,3	3,26	,38	,06	1,396	409	,16
Branş Öğrt.	114	27,7	3,20	,43				

Türkçe dersi ilköğretim programının yeterliliğine ilişkin olarak, öğretmenlerin görüşleri arasında mezun olunan bölüm bakımından manidar bir farklılık ($p=0.16>0.05$) olmadığı görülmektedir.

Tablo 4. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programına İlişkin Hizmet İçi Eğitim Kurslarına Katılma Durumuna Göre Bağımsız Gruplar T Testi Sonucu

Gruplar	N	%	X	Ss	F	t	Sd	p*
Evet	286	69,6	3,31	,40	6,23	3,70	409	,00
Hayır	125	30,4	3,17	,37				

Türkçe dersi ilköğretim programının yeterliliğine ilişkin olarak, öğretmenlerin görüşleri arasında programa ilişkin hizmet içi eğitim kurslarına katılma değişkeni bakımından hizmet içi eğitim kursu alan öğretmenler lehine manidar bir farklılık ($p=0.00<0.05$) olduğu görülmektedir.

Bu bulgu ile Türkçe dersi öğretim programına ilişkin hizmet içi eğitim kurslarına katılmanın hem öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim programı hakkında bilgilenme konusunda hem öğretmenlerin programın etkililiği hakkında bir görüşe sahip olmalarında etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 5. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programının Dayandırıldığı Öğrenme Yaklaşımları Hakkındaki Bilgiye Göre Bağımsız Gruplar T Testi Sonucu

Gruplar	N	%	X	Ss	F	t	Sd	p*
Az Bilgiye Sahip	192	46,7	3,24	,36	5,65	-,28	406	,77
Yeterli Bilgiye Sahip	219	53,3	3,25	,43				

Türkçe dersi ilköğretim programının yeterliliğine ilişkin olarak, öğretmenlerin görüşleri arasında Türkçe dersi öğretim programının dayandığı öğrenme yaklaşımları bakımından manidar bir farklılık ($p=0.77>0.05$) olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Hizmet Yılına Göre Öğretmen Görüşlerinin Aritmetik Ortalamaları

Gruplar	N	%	X	Ss	Karşılıdığı Değer
0-5 YIL	108	26,3	3,11	,39	KRRSZM
6-10 YIL	51	12,4	3,26	,35	KRRSZM
11-15 YIL	40	9,7	3,29	,36	KRRSZM
16-20 YIL	50	12,2	3,25	,28	KRRSZM
21 ve Üzeri Yıl	162	39,4	3,32	,43	KRRSZM
Toplam	411	100,0	3,25	,39	KRRSZM

Tablo 7. Hizmet Yılına Göre Öğretmen Görüşleri Tek Yönlü Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p*	Farkın Kaynağı LSD	p*
Gruplar arası	2,80	4	,70	4,54	,00	0-5 Yıl İle 6-10 Yıl 0-5 Yıl İle 11-15 Yıl	,029 ,018
Gruplar içi	62,68	406	,15			0-5 Yıl İle 16-20 Yıl	,036
Toplam	65,49	410				0-5 Yıl İle 20 Ve Üzeri Yıl	,000

Analiz sonuçları öğretmenlerin Türkçe dersi ilköğretim programının yeterliliği hakkındaki görüşleri arasında hizmet yılı değişkenine göre, anlamlı farklılık (F: 4,54 p= 0.00< 0.05) olduğunu göstermektedir. Farkın kaynağını belirlemek için LSD Testinin sonuçlarına başvurulmuştur. Test sonucunda; 0-5 Yıl hizmeti olanlar ile daha üst kıdemdeki öğretmenler arasında 0- 5 yıl hizmeti olan öğretmenlerin aleyhine anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır.

Tablo 8. Okutulan Sınıfa Göre Öğretmen Görüşlerinin Aritmetik Ortalamaları

Gruplar	N	%	X	Ss	Karşılıdığı Değer
1. sınıf	62	15,1	3,28	,41	KRRSZM
2. sınıf	69	16,8	3,22	,38	KRRSZM
3. sınıf	90	21,9	3,23	,51	KRRSZM
4. sınıf	108	26,3	3,18	,34	KRRSZM
5. sınıf	82	20,0	3,35	,30	KRRSZM
Toplam	411	100,0	3,25	,39	KRRSZM

Tablo 9. Okutulan Sınıfa Göre Öğretmen Görüşleri Tek Yönlü Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p*
Gruplar arası	1,36	4	,342	2,16	,07
Gruplar içi	64,12	406	,15		
Toplam	65,49	410			

Analiz sonuçları öğretmenlerin Türkçe ilköğretim programı hakkındaki görüşleri arasında öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık (F: 2,16 p= 0.07 > 0.05) olmadığını göstermektedir

Tablo 10. Türkçe Dersi Öğretim Programının Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Aritmetik Ortalamaları

Gruplar	N	%	X	Ss	Karşıladığı Değer
Oldukça Yetersiz	19	4,6	2,57	,57	KTLMYRM
Yetersiz	160	38,9	3,16	,35	KRRSZM
Kararsızım	63	15,3	3,28	,33	KRRSZM
Yeterli	159	38,7	3,39	,34	KRRSZM
Oldukça Yeterli	10	2,4	3,36	,27	KRRSZM
Toplam	411	100,0	3,25	,39	KRRSZM

Tablo 11. Türkçe Dersi Öğretim Programının Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri Tek Yönlü Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p*	Farkın Kaynağı	p*
Gruplar arası	13,23	4	3,30	25,71	,00	Oldukça Yetersiz İle Yetersiz	,00
Gruplar içi	52,25	406	,12			Oldukça Yetersiz İle Kararsızım	,00
Toplam	65,49	410				Oldukça Yetersiz İle Yeterli	,00
						Oldukça Yetersiz İle Oldukça Yeterli	,00
						Yetersiz İle Kararsızım	,02
						Yetersiz İle Yeterli	,00
						Kararsızım İle Yeterli	,04

Analiz sonuçları öğretmenlerin Türkçe dersi ilköğretim programının yeterliliği hakkındaki görüşleri arasında anlamlı farklılık (F: 25,71 p= 0.00 < 0.05) olduğunu göstermektedir. Farkın kaynağını belirlemek için LSD Testinin sonuçlarına başvurulmuştur. Test sonucunda;

- “Oldukça Yetersiz” diyenler ile diğer öğretmenler arasında “oldukça

- yetersiz” diyenler aleyhine;
- “Yetersiz” diyenler ile “Kararsızım” diyenler arasında “Kararsızım” diyenler lehine;
- “Yetersiz” diyenler ile “Yeterli” diyenler arasında “yeterli” diyenler lehine;
- “Kararsızım” diyenler ile “Yeterli” diyenler arasında “yeterli” diyenler lehine

Anlamli farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo12. Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre Türkçe Dersi Öğretim Programının Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Aritmetik Ortalamaları

Gruplar	N	%	X	Ss	Karşılıdığı Değer
Alt Sed	131	31,9	3,17	,42	KRRSZM
Orta Sed	201	48,9	3,32	,37	KRRSZM
Üst Sed	79	19,2	3,20	,38	KRRSZM
Toplam	411	100,0	3,25	,39	KRRSZM

Tablo 13. Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre Türkçe Dersi Öğretim Programının Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri Tek Yönlü Varyans Analizi Sonucu

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p*	Farkın Kaynağı LSD	p*
Gruplar arası	1,92	2	,96	6,17	,00	Alt Sed İle Orta Sed	,00
Gruplar içi	63,56	408	,15			Orta Sed İle Üst Sed	,02
Toplam	65,49	410					

Analiz sonuçları öğretmenlerin Türkçe dersi ilköğretim programının yeterliliği hakkındaki görüşleri arasında okulun bulunduğu sosyo-ekonomik çevre değişkenine göre, anlamlı farklılık (F: 6,17 p= 0.00<0.05) olduğunu göstermektedir. Farkın kaynağını belirlemek için LSD Testinin sonuçlarına başvurulmuştur. Test sonucunda;

- Alt sed ile orta sed grubu öğretmenleri arasında orta sed grubu öğretmenleri lehine;
- Orta sed ile üst sed grubu öğretmenleri arasında orta sed grubu öğretmenleri lehine

Anlamli farklılık olduğu saptanmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Anket maddelerine bütüncül bir yaklaşımla bakıldığında öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim programının etkililiği ve yeterliliği hakkında bir “kararsızlık” içinde oldukları söylenebilir. Öğretmenlerin “kararsızım” düzeyinde kalmış olmalarından hareketle, Türkçe dersi öğretim programının uygulanmasında sorunların yaşandığı, öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim programı hakkında yeterli bir biçimde bilgilendirilmedikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim programının uygulanması için okulların fiziksel koşulları uygun olmadığına ilişkin görüşlerinden hareketle, Türkçe dersi öğretim programı hazırlanırken, Türkiye’nin, ekonomik ve coğrafik özelliklerinden ötürü, okulların farklı fiziksel koşullara sahip olduğu gerçeğinin göz ardı edildiği, tüm okulların aynı koşullara ve özelliklere sahip olduğu varsayılmış olduğu söylenebilir.

Öğretmenler, Türkçe öğretim programına uygun olarak etkinliklerin yıl içinde yetiştirilmesinde zorluklar yaşandığını belirtmişlerdir. Bu olumsuzluğun Türkçe ders kitapları için seçilen okuma parçalarının uzunluğundan, önerilmiş olan etkinliklerin çokluğundan kaynaklandığı söylenebilir.

İlköğretim sınıf öğretmenlerine göre Türkçe öğretim programında sosyal hayatla ilgili konular yeterli değildir. Ancak Türkçe dersi öğretim programının getirmiş olduğu yeniliklerden bir tanesi “tematik metin” anlayışını getirmiş olmasıdır. Buna göre Türkçe dersi öğretim programında her sınıfta 4’ü zorunlu, 4’ü de seçmeli 8 temaya ver verilmesi önerilmiştir. Önerilmiş olan temalarda işlenen konuların mümkün oldukça öğrencilerin gelişim ve öğrenme özelliklerine uygun olarak sosyal yaşamla ilgili olma özelliklerine sahip olması beklenmektedir.

Öğretmenler Türkçe dersi öğretim programı için hazırlanmış olan Türkçe ders kitaplarının “yeterli olmadığı” düşüncesindedirler. Bunun nedeninin farklı yayınevlerince hazırlanan ders kitaplarının Türkçe dersi öğretim programının dayandığı öğrenme yaklaşımları ve Türkçe dersi öğretim programı hakkında yeterli bir bilgiye sahip olunmadan hazırlanmasından kaynaklandığı söylenebilir. Nitekim Danışoğlu (2006) yaptığı araştırma sonucunda, öğrencilerin gelişim düzeyi, beklenti ve tutumları dikkate alındığında ilköğretim 1. – 5. sınıf Türkçe öğretim programında yer alan eğlendirici yazınsal türlere yönelik kazanımların Türkçe ders kitaplarında yeterince yansıtılmadığını belirlemiştir. Epçaçan ve Okçu (2008) tarafından da yapılmış olan çalışmada sınıf öğretmenlerinin Türkçe ders kitaplarının yeterliliği konusunda “kararsızım” düzeyinde kaldıkları saptanmıştır.

Türkçe öğretim programında ölçme ve değerlendirme etkinliklerinde zorluklar yaşanmaktadır. Türkçe dersi öğretim programında getirilmiş olan yeniliklerden bir tanesi, okuma, dinleme, konuşma, yazma ve görsel okuma ve görsel sunu öğrenme alanlarının oluşturulmuş olmasıdır. Bu temel öğrenme alanlarına göre öğrencilerin ulaşmaları hedeflenen kazanımlara ulaşma başarılarının ölçülmesi için standart ölçme ve değerlendirme tekniklerinden

yararlanılmaya çalışılması gerçekçi ve güvenilir sonuçlar vermeyebilir. Elvan (2007) yapmış olduğu araştırmasında Türkçe Ders (1-5.sınıf) Programını öğretmenlerin önemli bir çoğunluğu benimsediklerini, ancak, programın ölçme ve değerlendirme bölümünü benimseme oranı % 50'nin altında kaldığını saptamıştır.

İlköğretim sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi öğretim programının yeterliliği konusunda ortak olarak paylaştıkları görüşlerinin başında Türkçe dersi öğretim programının öğrencilerin yaparak yaşayarak, işbirliği içinde öğrenmelerine katkı sağlaması gelmektedir. Nitekim Türkçe dersi öğretim programının dayandırıldığı yapılandırmacı yaklaşımda öğrencilerin gereksinimleri dikkate alınmakta öğrenci “neyi öğrenir?” yerine “ öğrenci nasıl öğrenir?” sorusunun cevabı bulunmaya çalışılmaktadır. Öğrenme, öğrencinin kendi çabası sonucu olmaktadır. Yapılandırıcı yaklaşıma göre öğrenci:

- Bilgiyi araştırır, bulur, yorumlar ve analiz eder,
- Bilgi aracılığı ile zihinsel becerilerini geliştirir,
- Ön bilgileriyle yeni bilgileri bütünleştirir ve yeniden yapılandırır (MEB, 2004:151).

İlköğretim sınıf öğretmenlerine göre Türkçe dersi öğretim programı, öğrencilerin sebep – sonuç ilişkisi kurma, akıl yürütme, eleştirel düşünme, görsel sunu- görsel okuma, araştırma ve girişimcilik gibi üst düzey becerilerinin gelişmesine katkı sağlamaktadır. Şahinel (2005: 218) yeni Türkçe öğretim programında geleneksel öğretimde baskın olan ezbercilik yerini merak duyma, kuşku duyma, deneyerek yapma araştırma yapmaya bıraktığını belirtmektedir. Kan'ın (2007) yapmış olduğu çalışmada Sosyal Bilgiler ve Türkçe dersi öğretim programlarının her iki derste de ortak olan sekiz temel beceriyi (eleştirel düşünme becerisi, yaratıcı düşünme becerisi, araştırma becerisi, problem çözme becerisi, karar verme becerisi, girişimcilik becerisi, iletişim becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi) kazandırmada etkili oldukları belirlenmiştir. Özatalay (2007) ise, ilköğretim I. Kademe Türkçe dersi öğretim programında öğrencilere kazandırılması amaçlanan temel becerilerin ders kitaplarında kullanılmasına ilişkin araştırmasında üst düzey beceriler olarak tanımlanan yaratıcılık, girişimcilik, bilgi teknolojinin bilinçli ve yerinde kullanabilme, okuduğu metinler arasında anlama ilişkisi kurabilme, problem çözebilme gibi özelliklere yönelik etkinliklere Türkçe ders kitaplarında yeterli ölçüde yer verilmediğini belirlemiştir.

İlköğretim sınıf öğretmenlerine göre Türkçe öğretim programı ayrıca, tematik metinler aracılığıyla öğrencilerin ulusal ve evrensel değerlere karşı duyarlı olmalarına, Türkçe dersine yönelik tutumlarının ve öz yeterlik algılarının olumlu yönde gelişmesine katkı sağladığı düşüncesine sahiptirler.

İlköğretim sınıf öğretmenleri,

- Türkçe dersi öğretim programı kılavuzunun yeterliliği,
- Türkçe dersi öğretim programında önerilmiş olan konuların gerekliliği veya yeterliliği,

- Önerilmiş olan öğretim yöntem ve tekniklerin öğrenci seviyesine uygunluğu,
- Türkçe dersi öğretim programına ilişkin hizmet içi eğitim seminerlerinin etkililiği ve katkıları,
- Türkçe dersi öğretim programının öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin öz yeterlik algılarını olumlu yönde etkilemesi,
- Kazanımların öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine uygunluğu, Türkçe dersi öğretim programının öğrencilerin okuma zevklerinin gelişimine katkı sağlaması
- Öğrenme alanlarının bütüncül bir anlayışla birbirleriyle ilişkilendirilmiş olması

gibi konularda kararsızlık düzeyinde kalmışlardır.

İlköğretim sınıf öğretmenlerinin yukarıda belirtilmiş olan konularda kararsızlık içinde olduklarını belirtmeleri ile Türkçe dersi öğretim programının öğretmenler tarafından yeterince anlaşılmadığı, programın öğretmenlerce anlaşılmayan yönlerinin olduğu, programı öğretmenlere açıklamaya yönelik hizmet içi eğitim seminerlerinin yetersiz kaldığı söylenebilir. Uygulamaya konan ilköğretim programlarının amacına ulaşabilmesi için uygulamayı yapacak öğretmenlerin ve onlara rehberlik edecek müfettişlerin çok acilen eğitilmelerinin zorunlu olduğunu belirten Tekışık (2005: 13) MEB bünyesinde ‘‘Ders Programlarının Uygulanması, İzlenmesi, Değerlendirilmesi ve Öğretmenlerin Eğitimi Kurulu’’nun oluşturulmasını, il ve ilçelerde hizmet içi eğitim merkezlerinin yapılandırılmasını ve bu çalışmalara yönelik bilgi ve dokümantasyon merkezinin kurulmasını önermiştir.

Güven (2007) yapmış olduğu bir araştırmada öğretmen görüşlerinden hareketle yeni ilköğretim programlarıyla ilgili olarak;

- Yeni programlarla birlikte, öğrencilerin gerçek yaşamda karşılaşabilecekleri sorunların üstesinden gelebilecek temel yaşam becerilerini kazandıkları,
- Öğrencilerin derslerde daha aktif hale geldiklerini, çevrelerine karşı daha duyarlı davranmaya başladıkları,
- Programın uygulanmasında süre bakımından yetersizlikler yaşandığı,
- Öğretmenlerin, yeni ders programlarının içeriğini ve uygulamasını yeterince tanımadan, kendilerini bir anda programı uygulayan kişiler olarak gördükleri,
- Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim seminerlerine yeterince zaman ayrılmadığı,
- Kalabalık sınıf ortamlarında programların uygulanmasında sorunlar yaşandığı,
- Programların uygulanmasında fiziksel donanım, araç – gereç yetersizliğinin yaşandığı

- Yeni programların ölçme ve değerlendirme sürecinde sorunların yaşandığına ilişkin bulgulara ulaşılmıştır. Güven'in araştırmasının bulguları ile bu çalışmanın bulgularının aynı doğrultuda birbirini destekler nitelikte oldukları söylenebilir.

İlköğretim sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi öğretim programının yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında cinsiyet, mezun olunan bölüm, Türkçe dersi öğretim programının dayandırıldığı öğrenme yaklaşımı hakkında bilgi sahibi olma düzeyi, okutulan sınıf değişkenlerine göre anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Bu değişkenlerle ilgili istatistiksel bulgulara bakıldığında tüm öğretmenlerin ortalamalarının birbirine yakın oranlarda olduğu ve tüm öğretmenlerin programın yeterliliği konusunda “kararsızım” düzeyinde kaldıkları görülmektedir.

İlköğretim Türkçe dersi öğretim programına ilişkin hizmet içi eğitim seminerleri kurslarına katılma bağımsız değişkenine göre, öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılık çıkmıştır. Hizmet içi eğitim kurslarına katılan öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim programının yeterliliğine ilişkin görüşleri 3,41 ortalamayla “katılıyorum” düzeyinde bulunurken; hizmet içi eğitim kurslarına katılmayan öğretmenlerin görüşleri ise, 3,17 ortalamayla “kararsızım” düzeyinde sonuç vermiştir. Bu bulgudan hareketle, Türkçe dersi öğretim programıyla ilgili hizmet içi eğitim kurslarına katılmanın, program hakkında olumlu düşüncelere sahip olma konusunda önemli bir etken olduğu söylenebilir. Öğretmenler, katıldıkları hizmet içi eğitim kurslarıyla hem Türkçe öğretim programının dayandırıldığı öğrenme yaklaşımları hem de Türkçe öğretim programının yapısı ve uygulama yolları hakkında bilgilenmiş ve Türkçe dersi öğretim programının yeterliliğine ilişkin kanaatler geliştirmişlerdir. Ancak analizde Türkçe dersi öğretim programına ilişkin hizmet içi seminerlere katılmayan öğretmen sayısının dikkat çekici miktarda olduğu söylenebilir. Hizmet yılı değişkenine göre, programın yeterliliği hakkında öğretmen görüşleri arasında hizmet yılı çok olanların lehine anlamlı farklılık çıkmıştır.

İlköğretim sınıf öğretmenleri Türkçe dersi öğretim programının yeterliliğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Türkçe dersi öğretim programını “oldukça yetersiz” olarak görenlerin aritmetik ortalamaları da 2,57 ile “katılmıyorum” düzeyinde, Türkçe dersi öğretim programını “yeterli”, “oldukça yeterli” olarak göre öğretmenlerin anketteki maddelerden almış oldukları puanların ortalaması “katılıyorum” düzeyinde sonuçlanmıştır. Bu bulgudan hareketle,, öğretmenlerin anket maddelerine vermiş oldukları yanıtlarla, Türkçe dersi öğretim programının yeterliliğine ilişkin görüşlerinin niteliği arasında tutarlılık olduğu söylenebilir. Ancak Coşkun (2005) yapmış olduğu çalışmada Coşkun (2005) yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin yeni programa yönelik aldıkları hizmet içi eğitimin süre, organizasyon, örnek etkinliklere ve derslere yer verme açılarından yetersiz olduğunu düşündüklerini, zaman zaman materyal sıkıntısı çektiklerini; belirttiklerini saptamıştır. Ancak yeni programı, öğrenme alanları, öğrenme ve

öğretme süreci ve ölçme değerlendirme süreci açısından çok olumlu bulduklarını, programda en çok dil bilgisi öğretimi konusunda eksiklik olduğunu düşündüklerini saptamıştır.

Okulun bulunduğu sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre, öğretmen görüşleri orta sed grubu öğretmenleri lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Alt ve üst sed grubundaki öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim programının yeterliliği konusunda “kararsızım” düzeyinde, orta sed grubundaki öğretmenler 3,40 aritmetik ortalamayla “katılıyorum” düzeyinde Türkçe dersi öğretim programının yeterliliği düşüncesine katılmışlardır. Bu bulgu ile, Türkçe dersi öğretim programının hazırlanmasında okulların bulunduğu sosyo-ekonomik koşulların ve özelliklerin dikkate alınmadığı söylenebilir. Alt sed grubundaki okul öğretmenlerinin program açısından “kararsızım” düzeyinde kalmaları, söz konusu okulların öğretim ortam ve koşullarının öğretim programının gerektirdiği yeterliliğe sahip olmamalarıyla açıklanabilir. Çiftçi (2007) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim 5. sınıflarda okuduğunu anlamayla ilgili kazanımlara ulaşma düzeyi bakımından üst ve orta sosyo-ekonomik düzeyde bulunan okul öğrencilerinin daha başarılı oldukları saptanmıştır. Coşkun (2005) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin yeni programa yönelik aldıkları hizmet içi eğitimin süre, organizasyon, örnek etkinliklere ve derslere yer verme açılarından yetersiz olduğunu düşündüklerini, zaman zaman materyal sıkıntısı çektiklerini; buna rağmen yeni programı, öğrenme alanları, öğrenme ve öğretme süreci ve ölçme değerlendirme süreci açısından çok olumlu bulduklarını, programda en çok dil bilgisi öğretimi konusunda eksiklik olduğunu düşündüklerini belirlemiştir. Yangın’ın araştırmasında (2005) yeni programın önceki programa göre daha açıklayıcı olduğu, önceki programdaki bazı olumsuz özellikler yeni programda da bulunduğu, teorik olarak pek çok olumlu öneri getiren yeni programın yurt genelinde uygulanmasında eğitim kadrosu ve donanımın yetersiz kalabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Korkmaz’ın (2006) yaptığı araştırmada, öğretmenler yeni programla birlikte, öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olma, arkadaşlarıyla çalışarak öğrenme, ve öğrendiklerini çevre ve yaşantılarıyla ilişkilendirme gibi konularda olumlu katkılar sağlayacağını belirtmişlerdir. Ancak aynı öğretmenler, okulların alt yapı, araç- gereç ve materyallerin yetersizliği, sınıfların kalabalık olması, ailelere maddi külfet getirmesi gibi sınırlılıklarının da olduğunu ifade etmişlerdir.

Gömlüksiz ve Bulut (2007) tarafından yapılan araştırmadan elde edilen bulgulara göre, il, sınıf ve cinsiyet değişkeni bakımından öğretmen görüşleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır. Programda öngörülen kazanımlar, kapsam ve eğitim durumunun uygulamada etkili olduğu belirlenirken, öngörülen değerlendirmenin ise uygulamada etkili olamadığı ortaya çıkmıştır. Kan’ın (2007) yapmış olduğu araştırma sonucunda kız öğrenciler yeni Sosyal Bilgiler ve Türkçe dersi öğretim programlarını kendilerine sekiz temel beceriyi kazandırmada erkek öğrencilere göre daha fazla etkili bulmuşlardır. Sosyo-ekonomik düzeyi daha iyi

olan okullarda öğrenim gören öğrencilerin programları sekiz temel beceriyi kazandırma noktasında daha etkili buldukları görülmüştür.

Yukarıda verilmiş olan araştırma sonuçları ile bu araştırma bulgularının birbirini destekler nitelikte olduklarını söylemek mümkündür. Tüm bu sonuçlar ışığında Türkçe Öğretim programıyla hedeflenen amaçlara ulaşılabilmesi için aşağıdaki **önerilerde** bulunulabilir:

- Türkçe öğretim programının başarılı bir biçimde uygulanabilmesi için öğretmenlerin program geliştirme uzmanlarının desteklenmeleri, kapsamlı hizmet içi eğitim seminerlerinden yararlanmaları sağlanmalıdır.
- Eğitim ortamlarının fiziksel koşulları Türkçe öğretim programının yapısına uygun bir biçimde düzenlenmelidir.
- Türkçe öğretim programında, alternatif eğitim durumlarına yer verilebilir.
- Türkçe öğretim programının dayandığı öğrenme yaklaşımı konusunda öğretmenler bilgilendirilmelidir.
- Farklı sos-ekonomik koşullarda Türkçe öğretim programının nasıl uygulanabileceği konusunda öğretmenler bilgilendirilmelidir.
- Türkçe öğretim programı ile ilgili velilerin bilgilendirilmesi ve bu konuda desteklerinin sağlanması gerekir.
- Okullar Türkçe öğretim programına uygun öğretim materyalleriyle desteklenmelidir. Ayrıca öğretmenler ders materyallerini nasıl oluşturabilecekleri konusunda bilgilendirilmelidir.
- Türkçe öğretim programında yer alan konuların yıl içinde yetiştirilebilmesi için, kazanımlarla ilgili etkinliklerin gözden geçirilmesi gerekmektedir.
- Türkçe ders kitapları Türkçe öğretim programı ile uygunluk bakımından yeniden gözden geçirilmeli, Türkçe ders kitaplarında saptanan olumsuzluk ve eksiklikler giderilmelidir.
- Türkçe ders kitapları için seçilecek okuma parçalarının öğrencilerin gelişim ve öğrenme özellikleri, ilgileri ile uyumlu ve uygun uzunlukta olmasına dikkat edilmelidir.
- Türkçe öğretim programındaki kazanımlar, öğrencilerin gelişim ve öğrenme özellikleri dikkate alınarak yeniden gözden geçirilebilir.

Kaynakça

- AÇIKGÖZ, K. Ü. (2003), Aktif Öğrenme, İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- AKYOL, H. (2005), Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2004). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- COOLLINS, A. B. (2005), İlköğretim Türkçe Programları Pilot Uygulama Değerlendirmesi, Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim

- Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, Kayseri: 14 – 16 Kasım 2005, Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Merkezi.
- COŞKUN, E. (2005), İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğretmen ve Öğrencilerinin Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programıyla İlgili Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt- 5, Sayı – 2, <http://www.edam.com.tr>
- ÇİFTÇİ, Ö. (2007), İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Öğretim Programında Belirtilen Okuduğunu Anlamayla İlgili Kazanımlara Ulaşma Düzeyinin Belirlenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- DANIŞOĞLU, H. (2006), Eğlendirici Yazınsal Türklerin Türkçe Öğretiminde Kullanımı ve Bu Çerçeve 2004 – 2005 Türkçe Öğretim Programının Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- DEMİREL, Ö. (2004), Türkçe Öğretimi, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- DEMİREL, Ö. (2005) Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: PegemA Yayıncılık.
- ELVAN, Z. (2007), Türkçe (1-5. Sınıflar) Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- EPÇAÇAN, C. OKÇU, V. (2008) “İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi”, Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu, 27-28 Mart 2008 Gazimağusa – KKTC.
- GÖMLEKSİZ, M. N.; BULUT, İ. (2007), Yeni Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi, *Milli Eğitim Dergisi*, yıl 36, sayı 175, s:161 -185.
- GÜVEN, S. (2007) Sınıf Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Ders Programlarının Uygulanmasına İlişkin Görüşleri, *Milli Eğitim Dergisi*, Yıl 36, sayı: 177, sayfa: 224 – 237.
- KALAYCI, Ş. (Editör) (2005). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- KAN, A. Ü. (2006), Yeni İlköğretim Programında Öngörülen Temel Becerileri Kazanmada Beşinci Sınıf Sosyal Bilgiler ve Türkçe Derslerinin Etkilerine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KORKMAZ, İ. (2006), Yeni İlköğretim Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Kitabı, Cilt 2, s:249 – 259, Ankara: Kök

Yayıncılık.

- MEB, (2005), İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- ÖZATALAY, H. (2007) İlköğretim I. Kademe Türkçe Öğretim Programında Öğrencilere Kazandırılması Hedeflenen Temele Becerilerin Türkçe Ders Kitaplarında Kullanılmasına İlişkin Durum Çalışması, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ŞAHİNEL, M. G. (2005), Yeni Türkçe Öğretim Programına Göre Öğrenme-Öğretme Ortamının Düzenlenmesi, Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, Kayseri: 14 – 16 Kasım 2005, Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Merkezi.
- TEKİŞİK, H.H. (2005), Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına Öğretmenlerin Hazırlanması, Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, Kayseri: 14 – 16 Kasım 2005, Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Merkezi.
- YANGIN, B. (2005), İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzunun Değerlendirilmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt-5, Sayı – 2, <http://www.edam.com.tr>